

รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเพชรบูรณ์*

THE MANAGEMENT MODEL OF QUALITY SECONDARY SCHOOL UNDER THE
JURISDICTION OF THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICE PHETCHABUN

¹ไพโรจน์ กระจ่างพันธ์ Phairot Krajangpha ²ณรงค์ พิมสาร Narong Pimsarn

³เสวียน เจนเขว้า Sawien Jenkwao

^{1,2}มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ North Bangkok University, Thailand

³มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร Phranakhon Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author E-mail: phairot.1990@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ มี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และครูผู้สอนจากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2565 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 382 คน โดยใช้แบบสอบถาม และศึกษาแนวทางการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ โดยการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบโดยประเมินความถูกต้อง และความเหมาะสมของร่างรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน และ ขั้นตอนที่ 3 การประเมินและทดลองใช้รูปแบบ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการ จำนวน 32 คน รองผู้อำนวยการ จำนวน 48 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น จำนวน 80 คน โดยใช้แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ และแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) ผลการพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ มีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ด้านการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการ 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การจัดการเรียนรู้ 4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 5) การพัฒนาบุคลากร 6) เครือข่ายความร่วมมือ และ 7) บรรยากาศองค์กร และองค์ประกอบที่ 2 ด้านกระบวนการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ ประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) การจัดองค์การ 3) การนำปฏิบัติ และ 4) การควบคุม 3) ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ มีความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด และผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ พบว่า ผู้บริหารและครูมีการกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพอยู่ในระดับมาก และมีกระบวนการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพด้านการนำปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบ, การบริหาร, โรงเรียนมัธยมศึกษา, โรงเรียนคุณภาพ

Abstract

The purpose of this research was to develop an administrative model for quality secondary schools. Under the Phetchabun Secondary Educational Service Area Office, there are 3 steps: Step 1: a study of conditions and management guidelines for quality secondary schools; Under the Phetchabun Secondary Educational Service Area Office The sample group was the director, deputy director and teachers from secondary schools under the Office of Phetchabun Secondary Educational Service Area in the academic year 2022, a sample of 382 people was obtained using a questionnaire and study the management guidelines for quality secondary schools Under the Phetchabun Secondary Educational Service Area Office by interview 9 experts. Step 2 Development and verification of the model. by evaluating the accuracy and suitability of the form By 5 experts and step 3 Evaluation and trial of the model The sample group consisted of 32 directors, 48 deputy directors, a total of 80 people, using a feasibility and usefulness assessment form and a questionnaire. The research findings were as follows: 1) the administrative condition of quality secondary schools; Under the Phetchabun Secondary Educational Service Area Office The overall and individual aspects were practiced at a high level. Under the Phetchabun Secondary Educational Service Area Office There are 2 important components as follows: Component 1: Quality Secondary School Administration, consisting of 1) Academic Leadership 2) Determination Strategies 3) Learning Management 4) Media, Innovation and Educational Technology Development 5) Personnel Development 6) Collaborative Network and 7) Organizational Climate and the second component of the quality secondary school administration process consisted of 1) planning, 2) organization, 3) implementation, and 4) control, 3) feasibility assessment results and usefulness of the administrative model of quality secondary schools under the Phetchabun Secondary Educational Service Area Office have a possibility and usefulness at the highest level and the results of the experimental model of administration of quality secondary schools under the Phetchabun Secondary Educational Service Area Office found that administrators and teachers had formulated strategies for managing quality secondary schools at a high level And there is a quality secondary school management process in the implementation at a high level.

Keywords: Model, Administration, Secondary School, Quality Schools

บทนำ

การศึกษาเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมืองและการปกครอง ตลอดจนเสริมสร้างและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีอันดีงามให้เกิดขึ้นกับคนในชาติ (ประจักษ์ จันทอง, 2558) การเปลี่ยนผ่านของสังคมที่เข้าสู่ยุค ความรู้ในศตวรรษที่ 21 ความทันสมัยของเทคโนโลยียุคดิจิทัลที่ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมถึง วิธีการดำรงชีวิตของประชากรที่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการ ติดต่อสื่อสาร กระบวนการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ต่างๆ รวมถึงการดำเนินการทางเศรษฐกิจ ทั้งในประเทศและ ระหว่างประเทศจึงทำให้แต่ละประเทศมุ่งเข้าสู่สังคมพหุวัฒนธรรม ภาคการศึกษาจำเป็นต้องตื่นตัว และเตรียม ความพร้อมสำหรับการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 เพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ อย่างปกติสุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ซึ่งกรอบและแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับ ศตวรรษที่ 21 จะมีความสร้างสรรค์ ทำลาย และหลากหลาย เป็นการศึกษาที่จะทำให้โลกเกิดการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยยุคใหม่จึงต้องมุ่งสร้างคนไทยให้มีสมรรถนะสูงขึ้น มีนิสัยใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเอง แสวงหาความรู้ตลอดชีวิต มีความสามารถในการสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา คิด ริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม ทำงานเป็นทีมได้ มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีทักษะการใช้งานเทคโนโลยี สารสนเทศ ทักษะทางสังคม ทักษะการอาชีพ ทักษะทางอารมณ์ และทักษะการจัดการที่ดี รวมทั้งการจัดการ ตนเองให้มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่สมบูรณ์แข็งแรงโดยมีองค์ประกอบที่เร่งดำเนินการ คือ หลักสูตรและการ เรียนรู้แบบใหม่ การผลิตและพัฒนาครูใหม่ การผลิตสื่อนวัตกรรมผ่านระบบดิจิทัล การบริหารจัดการศึกษา รูปแบบใหม่ โดยเน้นการจัดการที่ทันสมัย นำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ทั้งด้านการเรียนและ ด้านการสอน โดยการนำระบบการบริหารที่ทันสมัย (E-Administration) มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม ทั้งนี้ต้อง มุ่งพัฒนาผู้บริหารให้มีสมรรถนะและมีมาตรฐานวิชาชีพที่เป็นผู้บริหารมืออาชีพ รวมทั้งการสร้างผู้นำเพื่อการ เปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) ให้เกิดขึ้นกับผู้บริหารการศึกษาทุกคน ทุกระดับเพื่อให้การ พัฒนาคุณภาพการศึกษามีความต่อเนื่อง ผู้บริหารมีหน้าที่ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาและจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ และสื่อเทคโนโลยี มีระบบบริหารจัดการด้านบุคคลที่ทันสมัย และใช้หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) เพื่อสร้างแรงจูงใจ ขวัญกำลังใจ และสนับสนุนการจัดการ เรียนการสอนด้วยรูปแบบที่หลากหลายและทันสมัย บริหารจัดการให้สถานศึกษามีการพัฒนาที่เน้นโรงเรียน เป็นฐาน (Whole School Approach: WSA) สามารถสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งด้านภูมิทัศน์และ จิตทัศน์ เน้นการพัฒนาด้านวิชาการ (Academic Focus) และจัดระบบการบริหารจัดการเรียนรู้ (Learning Management System: LMS) ให้มีประสิทธิภาพเสริมสร้างและปลูกฝังจิตสำนึกทางคุณธรรมจริยธรรมให้ ผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน (สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์, 2564)

นอกจากนั้น ร่างกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) ซึ่งเป็นแผนแม่บทหลักในการพัฒนาประเทศได้กำหนดองค์ประกอบหลักของการขับเคลื่อนประเทศสู่เศรษฐกิจ สร้างคุณค่า สังคมเดินหน้าอย่างยั่งยืน (Hi-Value and Sustainable Thailand) โดยมุ่งเน้นคัดเลือกประเด็น การพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงในการพลิกโฉมประเทศไทยสู่ Hi-Value and Sustainable Thailand ในองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ 1) เศรษฐกิจมูลค่าสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (High Value-Added Economy) 2) สังคมแห่งโอกาสและความเสมอภาค (High Opportunity Society) 3) วิถีชีวิตที่ยั่งยืน (Eco-

Friendly Living) และ 4) ปัจจัยสนับสนุนการพลิกโฉมประเทศ (Key Enablers for Thailand's Transformation) โดยภายใต้องค์ประกอบในแต่ละด้าน ได้มีการกำหนด "หมุดหมาย" (Milestones) ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะหวัง จะมี หรือต้องการจะ "ขจัด" ในช่วงระยะเวลา 5 ปีของแผนพัฒนาภายในปี 2570 โดยในองค์ประกอบที่ 4 หมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูงมุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต คนเป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศอย่างไร้ที่ติตาม คุณภาพการศึกษาและระบบการพัฒนาทักษะแรงงานของไทยยังอยู่ในระดับต่ำ อีกทั้งยังประสบกับความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึง ส่งผลให้ขาดแคลนกำลังแรงงานที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะต่อไป ปัญหาดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้นจากอนาคตของงานและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของทางเทคโนโลยี วิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่มาพร้อมกับความต้องการงานและทักษะประเภทใหม่ รวมถึงทักษะทางพฤติกรรม (Soft Skills) ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร ซึ่งส่งผลให้กำลังแรงงานลดลงอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การขาดความพร้อมทางเทคโนโลยีและความแตกต่างระหว่างพื้นที่ยังอาจทำให้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและทักษะเพิ่มสูงมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การลดลงของประชากร และการขยายตัวของความเป็นเมืองจะนำมาซึ่งโอกาสในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและฝึกอบรม ตลอดจนส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้สามารถผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีสมรรถนะสูง เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการเปลี่ยนผ่านประเทศไปสู่การเป็น Hi-Value and Sustainable Thailand ต่อไป โดยขอบเขตของระบบการศึกษาไทยตั้งแต่ระดับปฐมวัยมีคุณภาพมาตรฐานใกล้เคียงกันภายในประเทศและเทียบเท่าระดับสากล โดยมุ่งพัฒนาคนให้มีทักษะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่อย่างรอบด้าน อาทิ ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ ทักษะด้านดิจิทัล และทักษะการเป็นผู้ประกอบการ รวมถึงทักษะทางสังคม/พฤติกรรม (Soft Skills) อาทิ ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการปรับตัว การยอมรับความแตกต่าง และการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น พร้อมทั้งส่งเสริมการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เป็นการศึกษาที่เน้นให้คนมีปัญญา เน้นรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Learning community) เน้นการศึกษาผ่านปวงชน (education for all) เน้นการร่วมมือจากปวงชน (all for Education) เน้นการเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ (Learn how to learn) และเน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือและการเรียนรู้แบบรวมพลัง (Co-operative and collaborative learning) รวมทั้งเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนได้กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกคนให้ได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ ความรู้ ความสามารถ ทักษะการประกอบอาชีพและความมั่นคงในการดำรงชีวิต (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข, 2558) ฉะนั้นการพัฒนาคนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาประเทศในปัจจุบันซึ่งเป็นยุคสังคมโลกที่ไร้พรมแดน มีอัตราการแข่งขันสูง จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเน้นคุณภาพคนให้มีความสมดุลทั้งร่างกาย สติปัญญา ทักษะชีวิต ทักษะทางสังคม การงานอาชีพ คุณธรรมและจริยธรรมให้พร้อมเผชิญกับสิ่งท้าทายที่เพิ่มมากขึ้นและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

โรงเรียนเป็นองค์กรทางการศึกษาหนึ่งของสังคมที่มีบทบาทที่สำคัญในการผลิตบุคลากรซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนให้เป็นพลเมืองดีมีความรู้ความสามารถจึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนามาตรฐานการจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่และมีคุณภาพ สิ่งสำคัญ คือ ระบบการบริหารและการจัดการศึกษาที่ดี มีคุณภาพ มีมาตรฐาน มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลที่จะนำไปสู่การพัฒนาเด็กไทยให้มีคุณภาพ มีมาตรฐานเทียบเท่าหรือใกล้เคียงกับนานาชาติอารยประเทศ เหตุนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน (2553) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาหลายด้านรวมทั้งโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ซึ่งโรงเรียนดังกล่าวเป็นโรงเรียนในโครงการหลักสูตรการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล โดยมีความมุ่งหวังไว้ว่า นักเรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก ดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก เป็นเลิศวิชาการ สื่อสารสองภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ ร่วมรับผิดชอบต่อสังคมโลก 2) ยกระดับการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล โดยกำหนดรายวิชาเพิ่มเติมที่มีความเป็นสากล ได้แก่ ทฤษฎีความรู้ การเขียนความเรียงขั้นสูง กิจกรรม โครงการเพื่อสาธารณประโยชน์ และพลโลกศึกษา และ 3) ยกระดับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพใน 5 ด้าน คือ (1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเทียบเคียงมาตรฐานสากล โดยนำจุดเด่นจากหลักสูตรต่างๆ เช่น หลักสูตรภาษาอังกฤษ หลักสูตรสองภาษา หลักสูตรภาษาอังกฤษฉบับเร่งรัด หรือหลักสูตรความเป็นเลิศเฉพาะทาง มาปรับหลักสูตรให้เข้มข้นเทียบเคียงมาตรฐานสากล (2) พัฒนาการเรียนสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ โดยใช้ภาษาอังกฤษ (3) พัฒนาครูผู้สอนในสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นภาษาที่สอง และครูผู้สอนสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ เพื่อใช้ภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนการสอน (4) พัฒนาผู้บริหารโรงเรียน ร่วมกับสำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ (5) พัฒนาระบบการบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพ

จากการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ (2564) พบว่า ผลคะแนนการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 มีค่าคะแนนเฉลี่ย ต่ำกว่าระดับประเทศทุกวิชา และค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าปีการศึกษา 2562 จำนวน 2 วิชา คือ วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศทุกวิชา และค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า ปีการศึกษา 2562 จำนวน 4 วิชา คือ วิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ จากผลคะแนนดังกล่าวในปีการศึกษา 2564 เหตุนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ (2565) จึงได้ยกระดับคุณภาพการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยปรับแผนปฏิบัติการและเป้าประสงค์ของแผน โดยกำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นเลิศส่วนบุคคล คิดเชิงกลยุทธ์และนวัตกรรม มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีความรับผิดชอบ และบริหารแบบมีส่วนร่วม กำหนดกลยุทธ์ในการบริหารจัดการ คือ จัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง พัฒนาคุณภาพผู้เรียน พัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา สร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

จากสภาพดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ ยังมีปัญหาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเป็นหน้าที่หลักของสถานศึกษาที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้ นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมาย ช่วยส่งเสริมให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง มีคุณภาพ และเป็นนิติบุคคลที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) ที่มีความมุ่งหวังจะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพทัดเทียมและเป็นที่ยอมรับในระดับสากลจึงได้นำเครื่องมือพัฒนาคุณภาพที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลว่าเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศ คือ Office of the Basic Education Commission Quality Award: OBECQA ซึ่งเป็นกรอบมาตรฐานเดียวกันกับ Thailand Quality Award (TQA) ที่มีพื้นฐานทางด้านเทคนิคและ

กระบวนการเช่นเดียวกับรางวัลคุณภาพแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา หรือ The Malcolm Baldrige National Quality Award (MBNQA)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้นำไปใช้ในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์
2. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์
3. เพื่อประเมินและทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์

ในการศึกษาสภาพของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์

แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งเผยแพร่เป็นตำรา เอกสาร หรือเผยแพร่ผ่านอิเล็กทรอนิกส์ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และการบริหารคุณภาพ เพื่อนำมาวิเคราะห์เป็นกรอบข้อมูลสำหรับพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์

ตัวแปรที่ศึกษา คือ องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ ได้แก่ 1) การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ ใน 7 กิจกรรม ประกอบด้วย (1) ภาวะผู้นำทางวิชาการ (2) การกำหนดกลยุทธ์ (3) การจัดการเรียนรู้ (4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา (5) การพัฒนาบุคลากร (6) เครือข่ายความร่วมมือ (7) บรรยากาศองค์การ และ 2) กระบวนการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ ใน 4 กระบวนการ ประกอบด้วย (1) การวางแผน (2) การจัดองค์การ (3) การนำปฏิบัติ (4) การควบคุม ตามกรอบแนวคิดการวิจัย

ส่วนที่ 2 ศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ โดยใช้แบบสอบถาม

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการ 39 คน รองผู้อำนวยการ 51 คน และครูผู้สอน 1,403 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ จาก 39 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2565

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และครูผู้สอนจากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2565 จาก 39 โรงเรียน เป็นผู้อำนวยการ 32 คน รองผู้อำนวยการ 48 คน และครูผู้สอน 302 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการใช้ตารางสำเร็จของ Krejcie & Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างรวมจำนวนทั้งสิ้น 382 คน

ตัวแปรที่ศึกษา คือ สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ ใน 7 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการ 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การจัดการเรียนรู้ 4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 5) การพัฒนาบุคลากร 6) เครือข่ายความร่วมมือ 7) บรรยากาศองค์การ

ส่วนที่ 3 ศึกษาแนวทางการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 9 คน ตามคุณสมบัติที่กำหนด ดังนี้

1. ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาหรืออดีตผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 3 คน ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนมัศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี และเป็นโรงเรียนที่ผ่านการประเมินรางวัลคุณภาพระดับ สพฐ. (Office of the Basic Education Commission Quality Award: OBECQA)

2. ผู้บริหารการศึกษาหรืออดีตผู้บริหารการศึกษา จำนวน 3 คน ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาหรือมีประสบการณ์ หรือผลงานทางด้านการบริหารจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหรือสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

3. อาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 3 คน ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกสาขาวิชาการบริหารการศึกษา หรือสอนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา หรือสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ 1) การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ และ 2) กระบวนการบริหารโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์

ในการพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยจำแนกออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การยกร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ โดยจะทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลผลการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 ร่วมกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้ศึกษาไว้แล้วในบทที่ 2 แล้วนำผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ดังกล่าวมาเป็นข้อมูลสำหรับยกร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ ใน 2 องค์ประกอบ คือ 1) การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ และ 2) กระบวนการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์

ส่วนที่ 2 การตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ ดำเนินการดังนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ ได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 5 คน ตามคุณสมบัติ ดังนี้

1. ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาหรืออดีตผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาบริหารการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ ระดับเชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน

2. ผู้บริหารการศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหรือสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด จำนวน 2 คน

3. อาจารย์มหาวิทยาลัย ที่มีวุฒิระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน

ตัวแปรที่ศึกษา คือ ความถูกต้องและความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินและทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์

การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้ จำแนกออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ คือ 1) ร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ 2) แบบประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ เพื่อสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการ จำนวน 39 คน รองผู้อำนวยการ จำนวน 51 คน รวมจำนวน 90 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ จำนวน 39 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการ จำนวน 32 คน รองผู้อำนวยการ จำนวน 48 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ จำนวน 39 โรงเรียน ได้มาโดยการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น จำนวน 80 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ในการนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ไปใช้

ส่วนที่ 2 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์

การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้ เป็นการทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ เพื่อหาคุณภาพ ผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้กับโรงเรียน เพชรละครวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ระหว่างวันที่ 15 มกราคม 2566 ถึง 15 กุมภาพันธ์ 2566 เป็นระยะเวลา 1 เดือน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการหรือผู้ช่วยบริหารงานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ หัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หัวหน้างานโรงเรียน มาตรฐานสากล หัวหน้างานวัดและประเมินผลการศึกษา หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้างานพัฒนาหลักสูตร และ หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา รวมจำนวน 16 คน ได้มาโดยการเลือก แบบเจาะจง (purposive sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์

1.1 สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังมีรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ โดยรวม

การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ภาวะผู้นำทางวิชาการ	4.34	0.27	มาก
2. การกำหนดกลยุทธ์	4.36	0.31	มาก
3. การจัดการเรียนรู้	4.37	0.29	มาก
4. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.35	0.32	มาก
5. การพัฒนาบุคลากร	4.40	0.30	มาก
6. เครือข่ายความร่วมมือ	4.38	0.26	มาก
7. บรรยากาศองค์การ	4.42	0.28	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.37	0.15	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.15) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบรรยากาศองค์การ ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.28) ด้านการพัฒนาบุคลากร ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.30) ด้านเครือข่ายความร่วมมือ ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.26) ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.29) ด้านการ

กำหนดกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.31) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.32) และด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.27) ตามลำดับ

1.2 ปัญหาและแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ในด้านต่างๆ สรุปได้ดังนี้

1. ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ พบว่า ผู้บริหารควรใช้ภาวะผู้นำในการพัฒนาหลักสูตร ศึกษาวิเคราะห์ ออกแบบหลักสูตรร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษานำหลักสูตรที่พัฒนาไปใช้ให้เกิดการบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางในศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทบทวนข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง จัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารการเรียนรู้ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานวิชาการเพื่อไปสู่เป้าหมายตามที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง และ ส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอน

2. ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ผู้บริหารควรมีการกำหนดยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนที่ท้าทายกับสังคมยุคใหม่ วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม กำกับ ติดตาม ประเมินผล การใช้หลักสูตร และนำข้อมูลไปใช้เพื่อการพัฒนาหลักสูตร และใช้ข้อมูลย้อนกลับ ศึกษาดูงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน และกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จที่สามารถวัดผลและประเมินผลได้จริงตามหลักวิชาการ

3. ด้านการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารควรวางแผน ต้องกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน กำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ของผู้เรียน กำหนดวิธีการวัดผล ประเมินผล และการสะท้อนกลับและปรับปรุง ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้กระบวนการค้นคว้าหาความรู้ กำหนดนโยบายการพัฒนาหลักสูตร จัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จัดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ พัฒนาและบูรณาการกระบวนการจัดการเรียนรู้และวัดผลประเมินผลฐานสมรรถนะสู่การปฏิบัติในชั้นเรียนเพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิเคราะห์สาเหตุ และปัญหาเพื่อพัฒนาทักษะดิจิทัล และภาษาคอมพิวเตอร์ (Coding) สำหรับผู้เรียนทุกช่วงวัยเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมดิจิทัลในโลกยุคใหม่ วางแผนร่วมกับครูในการจัดทำแผนการเรียนการสอนตามโครงสร้างของหลักสูตรฐานสมรรถนะที่สำคัญจำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียน แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการจัดการเรียนรู้เพื่อสำรวจปัญหาความต้องการ โดยครูผู้รับการนิเทศร่วมให้ข้อมูล และจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย พร้อมทั้งส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้บริหารควรวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนส่งเสริมให้ครูกิดค้น ผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาใหม่ๆ ให้มีความทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน สนับสนุนส่งเสริมให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมการผลิต การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศตามที่หน่วยงานหรือองค์กรอื่นๆ จัดขึ้นอยู่เสมอ ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหาพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอนกับสถานศึกษา องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นๆ อย่างสม่ำเสมอ ติดตาม ประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทุกปีการศึกษา บันทึกรายงานข้อสรุปผลการพัฒนา การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ และนำผลการประเมินไปใช้ประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายเพื่อตอบโจทย์การประกันคุณภาพการศึกษา

5. ด้านการพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารควรกำหนดแผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาไว้อย่างชัดเจน สนับสนุนงบประมาณเพื่อการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา มีกระบวนการเสริมสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกครูและบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการสอนงานหรือเฝ้าติดตามการทำงานในรูปแบบและวิธีการสมัยใหม่ แยกกลุ่ม ชั้น วิชา ในการพัฒนาครู กลุ่มละจำนวนไม่มาก และกำกับติดตามประเมินผลหลังการอบรมพัฒนา

6. ด้านเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ครูต้องเข้าใจในโครงสร้างของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของรายวิชา ครูต้องอบรม และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูที่เก่งๆ สร้างเครือข่ายความร่วมมือในงานวิชาการกับเครือข่ายต่างๆ โดยมีการบันทึกลงนามความร่วมมือ (MOU) วางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์ที่เน้นการมีส่วนร่วมกับเครือข่าย ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ศิลปะ ดนตรี กีฬา ร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชน ร่วมเครือข่ายที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ติดตาม และประเมินผลความร่วมมือให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของเครื่องมือ รู้จักนำเทคโนโลยี มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน และใช้กระบวนการเสาะหาความรู้ของผู้เรียนด้วยการสืบค้นหาความรู้ด้วยตนเอง

7. ด้านบรรยากาศองค์การ ควรยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจ เรียนรู้อย่างมีความสุข เพิ่มความสุขในการเรียนรู้ กระตุ้นให้ผู้เรียนตื่นตัว ต้องให้นักเรียนรักครู ครูรักนักเรียน ครูรักวิชาที่สอน สร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ปกครองและสังคม โดยมีมาตรการด้านความปลอดภัยให้แก่ผู้เรียน กำหนดบทบาทหน้าที่ ภารกิจของครูและบุคลากรทางการศึกษาไว้อย่างชัดเจน ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ผู้บริหารมีการปรับพฤติกรรมในการปฏิบัติงานเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการสื่อสารระหว่างครูและผู้บริหารเพื่อการปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในเชิงบวก เป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว อำนวยความสะดวกด้านสวัสดิการต่างๆ แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ระบบการบริหารของโรงเรียนไม่ซับซ้อน คล่องตัว และมีการจัดกิจกรรมร่วมกันเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี

8. ด้านการจัดองค์การ ควรให้โรงเรียนมีอิสระในการบริหารจัดการวิชาการ บริหารบุคคล งบประมาณ บริหารทั่วไป กำหนดภารกิจหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจน มีการเผยแพร่แผนภูมิโครงสร้างการบริหารในช่องทางต่างๆ มีการนิเทศ ติดตามประเมินผลรอบด้านเปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างสม่ำเสมอ มีคำสั่งมอบหมายงานโดยพิจารณาความเหมาะสมกับคุณสมบัติของบุคลากร จัดทำแนวทาง/แผนพัฒนา/ฝึกอบรมบุคลากรตามความต้องการครูและบุคลากรเพื่อสร้างความหน้าตามสายให้แก่บุคลากร บุคลากรต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารโรงเรียน โรงเรียนควรได้มีการทบทวนอยู่เสมอเพื่อจัดสรรบุคลากรให้มีความเพียงพอ และตรงตามความสามารถของบุคคล

9. ด้านการนำปฏิบัติ ผู้บริหารควรจัดระบบข้อมูล สารสนเทศของสถานศึกษาที่มีคุณภาพสูง ผู้บริหารต้องมีศักยภาพและแนวคิดในการจัดการศึกษาที่มีความเป็นอิสระ และตอบสนองความต้องการของชุมชน ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ความรู้ ประสบการณ์ และภาวะผู้นำในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ผู้บริหารสามารถบริหารด้านวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานเพื่อกำหนดมาตรฐานและเป้าหมายของโรงเรียน และสนับสนุนให้ครูและบุคลากรได้เรียนรู้และพัฒนาตนเอง

10. ด้านการควบคุม ผู้บริหารควรกำหนดตัวชี้วัด เพื่อให้ผู้บริหารใช้ในการติดตามประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากร แจ้างผลการประเมินการปฏิบัติงานให้ครูและบุคลากรได้รับทราบเพื่อปรับปรุงหรือพัฒนางานให้ดีขึ้น ทบทวน/ปรับปรุงแนวทางในการกำหนดตัวชี้วัด และแผนการประเมินเพื่อให้ผลการดำเนินงานของโรงเรียนดีขึ้น มีระบบการควบคุมกำกับกับการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการตัดสินใจ เปรียบการปฏิบัติงานกับเป้าหมายทุกกิจกรรม บันทึกรายงานผลการปฏิบัติงานไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และนำระบบ Big Data มาใช้ในการบริหารงานเพื่อให้บุคลากรทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลการบริหารจัดการของโรงเรียนได้

2. ผลการพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ มีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 ด้านการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการ 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การจัดการเรียนรู้ 4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 5) การพัฒนาบุคลากร 6) เครือข่ายความร่วมมือ และ 7) บรรยากาศองค์การ

องค์ประกอบที่ 2 ด้านกระบวนการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ ประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) การจัดองค์การ 3) การนำปฏิบัติ และ 4) การควบคุม

3. ผลการประเมินและทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์

3.1 ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ โดยรวม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ดังในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ โดยรวม

การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ภาวะผู้นำทางวิชาการ	4.62	0.29	มากที่สุด	4.76	0.20	มากที่สุด
2. การกำหนดกลยุทธ์	4.66	0.25	มากที่สุด	4.73	0.24	มากที่สุด
3. การจัดการเรียนรู้	4.63	0.28	มากที่สุด	4.78	0.26	มากที่สุด
4. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.64	0.37	มากที่สุด	4.69	0.37	มากที่สุด
5. การพัฒนาบุคลากร	4.74	0.29	มากที่สุด	4.75	0.30	มากที่สุด
6. เครือข่ายความร่วมมือ	4.65	0.26	มากที่สุด	4.67	0.28	มากที่สุด
7. บรรยากาศองค์การ	4.61	0.22	มากที่สุด	4.67	0.29	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.65	0.18	มากที่สุด	4.72	0.17	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินรูปแบบด้านในภาพรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$ S.D.= 0.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ข้อ 5 การพัฒนาบุคลากร ($\bar{X} = 4.74$ S.D.= 0.29) ข้อ 2 การกำหนดกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.66$ S.D.= 0.25) และข้อ 6 เครือข่ายความร่วมมือ ($\bar{X} = 4.65$ S.D.= 0.26) ส่วนด้านความเป็นประโยชน์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ข้อ 3 การจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.78$ S.D.= 0.26) ข้อ 1 ภาวะผู้นำทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.76$ S.D.= 0.20) และข้อ 5 การพัฒนาบุคลากร ($\bar{X} = 4.75$ S.D.= 0.30)

3.2 ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ พบว่า ผู้บริหารและครูมีการกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ อยู่ในระดับมาก และมีกระบวนการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพด้านการนำปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความเป็นไปได้จากการทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์

การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ความเป็นไปได้
การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ			
1. ภาวะผู้นำทางวิชาการ	4.18	0.21	มาก
2. การกำหนดกลยุทธ์	4.27	0.23	มาก
3. การจัดการเรียนรู้	4.15	0.25	มาก
4. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.11	0.31	มาก
5. การพัฒนาบุคลากร	4.21	0.17	มาก
6. เครือข่ายความร่วมมือ	4.15	0.24	มาก
7. บรรยากาศองค์การ	4.12	0.32	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.17	0.11	มาก
กระบวนการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ			
1. การวางแผน	4.17	0.32	มาก
2. การจัดองค์การ	4.10	0.28	มาก
3. การนำปฏิบัติ	4.21	0.24	มาก
4. การควบคุม	4.15	0.15	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.12	0.35	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ มีความเป็นไปได้ต่อการนำไปใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน พบว่า ด้านการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพในภาพรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X} = 4.17$, S.D.= 0.11) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจาก มากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ข้อ 2 การกำหนดกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.27$, S.D.= 0.23) ข้อ 5 การพัฒนา บุคลากร ($\bar{X} = 4.21$, S.D.= 0.17) ข้อ 1 ภาวะผู้นำทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.18$, S.D.= 0.21) ส่วนด้าน กระบวนการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ มีความเป็นไปได้ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. 0.35) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ แรก ได้แก่ ข้อ 1 การนำปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.21$, S.D.= 0.24) ข้อ 2 การวางแผน ($\bar{X} = 4.17$, S.D.= 0.32) และ ข้อ 4 การควบคุม ($\bar{X} = 4.15$, S.D.= 0.15)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยนำผลการวิจัยมาอภิปราย ดังนี้

1. สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพชรบูรณ์ โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการ ปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบรรยากาศองค์การ ด้าน การพัฒนาบุคลากร ด้านเครือข่ายความร่วมมือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการพัฒนา สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหาร สถานศึกษาให้ความสำคัญกับบรรยากาศองค์การ เนื่องจากสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานร่วมกันของครู นักเรียน ผู้บริหาร และบุคลากรในสถานศึกษาให้มีสภาพที่เหมาะสม สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย พัฒนา ความสามารถของบุคคล ความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน การยอมรับ ความอบอุ่น การสร้างขวัญ กำลังใจ ความพร้อมของทรัพยากร และความเป็นหนึ่งเดียวในองค์การ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการตั้งใจและสร้างความ พึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา และช่วยกระตุ้นส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ซึ่ง ความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสาธิตี ผ่องอักษร (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการคุณภาพของ การจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาสู่มาตรฐานสากล ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการคุณภาพของการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้น พื้นฐานเพื่อพัฒนาสู่มาตรฐานสากล ว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า ปัญหาและแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ในด้านต่างๆ สามารถ อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารจัดการภาวะผู้นำทาง วิชาการ ให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้บริหารได้ศึกษาวิเคราะห์ ออกแบบหลักสูตรร่วมกับครู ส่งเสริมให้ครูนำ หลักสูตรที่พัฒนาไปใช้ให้เกิดการบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ เพื่อไปสู่เป้าหมายตามที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของธนิก คุณเมธีกุล (2552) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน พบว่า ตัวบ่งชี้

ทุกตัวเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบหลัก 8 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ด้านการบริหารความสัมพันธ์กับผู้รับบริการ ด้านการจัดการสารสนเทศ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดการเครือข่ายการเรียนรู้ภายนอก และด้านการจัดการทางการเงิน โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดคือ การเกื้อกูลพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในหมู่สมาชิก ส่วนค่าน้ำหนักองค์ประกอบหลักคุณภาพการบริหารการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนทั้ง 8 ด้าน มีค่าเป็นบวก ถึงแม้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบในแต่ละด้านจะไม่เท่ากัน แต่น้ำหนักองค์ประกอบก็มีความใกล้เคียงกันและแตกต่างกันไม่มากนัก ย่อมชี้ให้เห็นว่า องค์ประกอบต่างๆ ล้วนมีความสำคัญในการบ่งชี้คุณภาพการบริหารการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนร่วมกัน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับองค์ประกอบทุกด้าน

2.2 ด้านการกำหนดกลยุทธ์ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารจัดการและกำหนดยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ เนื่องจากผู้บริหารมีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม กำกับติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร นำข้อมูลไปใช้เพื่อการพัฒนาหลักสูตรสามารถวัดผลและประเมินผลได้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของธนิก คุณเมธิกุล (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารการศึกษา เพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน พบว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบหลัก 8 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ด้านการบริหารความสัมพันธ์กับผู้รับบริการ ด้านการจัดการสารสนเทศ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดการเครือข่ายการเรียนรู้ภายนอก และด้านการจัดการทางการเงิน โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดคือ การเกื้อกูลพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ในหมู่สมาชิก ส่วนค่าน้ำหนักองค์ประกอบหลักคุณภาพการบริหารการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนทั้ง 8 ด้าน มีค่าเป็นบวก ถึงแม้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบในแต่ละด้านจะไม่เท่ากัน แต่น้ำหนักองค์ประกอบก็มีความใกล้เคียงกันและแตกต่างกันไม่มากนัก ย่อมชี้ให้เห็นว่า องค์ประกอบต่างๆ ล้วนมีความสำคัญในการบ่งชี้คุณภาพการบริหารการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนร่วมกัน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับองค์ประกอบทุกด้าน

2.3 ด้านการจัดการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารจัดการเรียนรู้ เนื่องจากผู้บริหารมีการกำหนดวิธีการวัดผล ประเมินผล และการสะท้อนกลับและปรับปรุง ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้กระบวนการค้นคว้าหาความรู้ กำหนดนโยบายการพัฒนาหลักสูตร และจัดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญยกุล หัตถกิจ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของ โรงเรียนขนาดเล็กจาก 7 องค์ประกอบ มีรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของ โรงเรียนขนาดเล็ก ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำ (Leadership) ประกอบด้วยการมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีภาวะผู้นำทางวิชาการและใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม 2) การจัดการกระบวนการ (Process Management) ประกอบด้วย การจัดการกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนให้หลากหลาย มีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาชัดเจน และใช้กระบวนการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพตามวงจร เดมมิง PDCA 3) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) ประกอบด้วยการใช้หลักธรรมาภิบาล หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนและกำหนดวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ และการพัฒนาโรงเรียนชัดเจน 4) การสร้างทีมงาน (Team Working) ประกอบด้วย การสร้าง วัฒนธรรมองค์การในการทำงาน สร้างบรรยากาศในการทำงาน และสนับสนุนส่งเสริม

การพัฒนาครูให้เต็มศักยภาพ 5) การประเมินตนเอง (Self-Assessment) ประกอบด้วย การประเมินผลสัมฤทธิ์ กระบวนการจัดการเรียนการสอน ประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สอดคล้อง กับบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กและความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษา 6) การมุ่งเน้นนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน (Student and Stakeholders) ประกอบด้วย การจัดความรู้คู่คุณธรรม และทักษะชีวิตนักเรียน สร้างบรรยากาศ การเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนา ศักยภาพของนักเรียน และสร้างความผูกพันให้นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน 7) สารสนเทศและเทคโนโลยี (Information and Technology) ประกอบด้วย การนำเทคโนโลยีมาให้ความรู้ บริการชุมชน ใช้เทคโนโลยีจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน ครูใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนการสอน และผู้บริหารใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการ

2.4 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากผู้บริหารมีการวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการจัดการเรียนการสอน ติดตาม ประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ และได้นำผลการประเมินไปใช้ประกอบการตัดสินใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญกุล หัตถกิจ (2556) ได้ศึกษาวิจัยรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของ โรงเรียนขนาดเล็กจาก 7 องค์ประกอบ มีรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของ โรงเรียนขนาดเล็กดังนี้ 1) ด้านภาวะผู้นำ (Leadership) 2) ด้านการจัดการกระบวนการ (Process Management) 3) ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) 4) ด้านการสร้างทีมงาน (Team Working) 5) ด้านการประเมินตนเอง (Self-Assessment) 6) ด้านการมุ่งเน้นนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน (Student and Stakeholders) 7) ด้านสารสนเทศและเทคโนโลยี (Information and Technology)

2.5 ด้านการพัฒนาคณาจารย์ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เนื่องจากผู้บริหารมีการกำหนดแผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาไว้อย่างชัดเจน มีกระบวนการเสริมสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ และกำกับ ติดตาม ประเมินผลหลังการอบรมพัฒนา

2.6 ด้านเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เนื่องจากผู้บริหารมีการจัดกิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในงานวิชาการกับเครือข่ายต่างๆ วางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์ที่เน้นการมีส่วนร่วมร่วมกับเครือข่าย มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของธนิช คุณเมธิกุล (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบหลัก 8 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ด้านการบริหารความสัมพันธ์กับผู้รับบริการ ด้านการจัดการสารสนเทศ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดการเครือข่ายการเรียนรู้ภายนอก และด้านการจัดการทางการเงิน โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดคือ การเกื้อกูลพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในหมู่สมาชิก ส่วนค่าน้ำหนักองค์ประกอบหลักคุณภาพการบริหารการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนทั้ง 8 ด้าน มีค่าเป็นบวก ถึงแม้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบในแต่ละด้านจะไม่เท่ากัน แต่ค่าน้ำหนักองค์ประกอบก็มีความใกล้เคียงกันและแตกต่างกันไม่มากนัก ย่อมชี้ให้เห็นว่า องค์ประกอบต่างๆ ล้วนมีความสำคัญในการบ่งชี้คุณภาพการบริหาร

การศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนร่วมกัน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับองค์ประกอบทุกด้าน

2.7 ด้านบรรยากาศองค์การ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างบรรยากาศองค์การการเรียนรู้ เนื่องจากมีการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจ เรียนรู้อย่างมีความสุข กระตุ้นให้ผู้เรียนตื่นตัว สร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ปกครองและสังคม โดยมีมาตรการด้านความปลอดภัยให้แก่ผู้เรียน และมีการจัดกิจกรรมร่วมกันเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี สอดคล้องกับงานวิจัยของสาธิตี ผ่องอักษร (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการคุณภาพของการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาสู่มาตรฐานสากล พบว่า รูปแบบการจัดการคุณภาพของการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาสู่มาตรฐานสากล ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 7 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 2 การกำหนดกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล องค์ประกอบที่ 3 การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ องค์ประกอบที่ 4 การบูรณาการสื่อ เทคโนโลยี และสินทรัพย์ทางความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบที่ 5 การพัฒนาขีดความสามารถของครูและบุคลากรทางการศึกษา องค์ประกอบที่ 6 การออกแบบและสร้างนวัตกรรมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน และองค์ประกอบที่ 7 ครูและบุคลากรได้รับการพัฒนาขีดความสามารถและทักษะได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.8 ด้านการวางแผน เป็นกระบวนการที่สำคัญในการบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพ เนื่องจากผู้บริหารมีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก กำหนดนโยบายหรือแนวทางในการดำเนินงานอย่างชัดเจน และให้ความสำคัญกับการดำเนินงานตามแผน/โครงการ ปรับปรุงและพัฒนาอย่างจริงจังอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องแนวคิดของสัมมา รณิธย์ (2553) ที่กล่าวว่า กระบวนการบริหารเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารทุกองค์การ ที่จะต้องเลือกนำมาใช้ซึ่งมีอยู่หลากหลายวิธีในปัจจุบันตามความจำเป็น และเหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อความสำเร็จขององค์การนั้นๆ กระบวนการบริหารเป็นลำดับขั้นตอนการดำเนินงานที่ต่อเนื่องเป็นวัฏจักรที่หมุนเวียนตลอดเวลา และมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันทุกทิศทางแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) การจัดองค์กร 3) การจัดบุคลากร 4) การอำนวยการ 5) การควบคุม

2.9 ด้านการจัดองค์กร เป็นกระบวนการที่สำคัญในการบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพ เนื่องจากผู้บริหารมีการกำหนดภารกิจหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจน จัดทำแนวทาง/แผนพัฒนา/ฝึกอบรมบุคลากรตามความต้องการครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียน การและการบริหารโรงเรียน สอดคล้องแนวคิดของสัมมา รณิธย์ (2553) ที่กล่าวว่า กระบวนการบริหารเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารทุกองค์การ ที่จะต้องเลือกนำมาใช้ซึ่งมีอยู่หลากหลายวิธีในปัจจุบันตามความจำเป็น และเหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อความสำเร็จขององค์การนั้นๆ กระบวนการบริหารเป็นลำดับขั้นตอนการดำเนินงานที่ต่อเนื่องเป็นวัฏจักรที่หมุนเวียนตลอดเวลาและมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันทุกทิศทาง

2.10 ด้านการนำปฏิบัติ เป็นกระบวนการที่สำคัญในการบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพ เนื่องจากผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ความรู้ ประสบการณ์ และภาวะผู้นำในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนทางด้านวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ แต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานเพื่อกำหนดมาตรฐานและเป้าหมายของโรงเรียน และสนับสนุนให้ครูและบุคลากรได้เรียนรู้และพัฒนาตนเอง สอดคล้องแนวคิดของ

สัมมา รณิธ (2553) ที่กล่าวว่า กระบวนการบริหารเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารทุกองค์การ ที่จะต้องเลือกนำมาใช้ซึ่งมีอยู่หลากหลายวิธีในปัจจุบันตามความจำเป็น และเหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อความสำเร็จขององค์กรนั้นๆ กระบวนการบริหารเป็นลำดับขั้นตอนการดำเนินงานที่ต่อเนื่องเป็นวัฏจักรที่หมุนเวียนตลอดเวลา และมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันทุกทิศทาง

2.11 ด้านการควบคุม เป็นกระบวนการที่สำคัญในการบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพ เนื่องจากผู้บริหารมีการกำหนดตัวชี้วัด เพื่อใช้ในการติดตามประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากร ทบทวน/ปรับปรุงแนวทางในการกำหนดตัวชี้วัด และมีระบบการควบคุมกำกับกับการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ สอดคล้องแนวคิดของสัมมา รณิธ (2553) ที่กล่าวว่า กระบวนการบริหารเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารทุกองค์การ ที่จะต้องเลือกนำมาใช้ซึ่งมีอยู่หลากหลายวิธีในปัจจุบันตามความจำเป็น และเหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อความสำเร็จขององค์กรนั้นๆ กระบวนการบริหารเป็นลำดับขั้นตอนการดำเนินงานที่ต่อเนื่องเป็นวัฏจักรที่หมุนเวียนตลอดเวลา และมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันทุกทิศทาง

3. ผลการประเมินและทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์

3.1 ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ โดยรวม มีความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากโรงเรียนมีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นกรอบในการพัฒนาสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความต้องการจำเป็นและตอบสนองต่อความคาดหวังของผู้รับบริการ และมีการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของเสกสรร ทองศรี (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบบริหารคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินยืนยันรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า ความเป็นประโยชน์ในภาพรวม และความเป็นไปในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และซึ่งสอดคล้องกับหลักการสร้างรูปแบบของ Keeves (1988) ที่กล่าวว่า การสร้างรูปแบบต้องอธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษาได้อย่างชัดเจนเพื่อจะนำไปสู่การพยากรณ์ที่ตามมา ซึ่งสามารถรวบรวมได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ และรูปแบบที่ดีจะต้องผ่านการทดสอบหรือตรวจสอบก่อนนำไปใช้จริง เนื่องจากจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการสร้างรูปแบบ คือ การทดสอบหรือตรวจสอบรูปแบบที่สร้างขึ้นมามีความถูกต้อง เหมาะสม และสอดคล้องกับการนำรูปแบบไปใช้ประโยชน์ต่อไปหรือไม่ จากการดำเนินการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล ตามขั้นตอนดังกล่าวจึงทำให้ผลการประเมินโดยผู้เกี่ยวข้องพบว่า รูปแบบที่พัฒนาครั้งนี้มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ระดับมากที่สุด

3.2 ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ พบว่า ผู้บริหารและครูมีการกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ อยู่ในระดับมาก และมีกระบวนการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพด้านการนำปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ อภัยใจ (2560) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาสโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ ผลการวิจัยพบว่า สภาพและแนวทางในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาส โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และ

สภาพแวดล้อม ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย การบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน คือด้านวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป 2) ด้านกระบวนการประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ การวางแผน การดำเนินงาน การตรวจสอบ การปรับปรุงและการรายงานผลมีการประสานงานเป็นกลไกการขับเคลื่อน 3) ด้านผลผลิต ได้แก่ คุณภาพผู้เรียน และประสิทธิภาพการบริหารจัดการ เงื่อนไขความสำเร็จ 2 เงื่อนไข ได้แก่ 1) หน่วยงานต้นสังกัดมีนโยบายสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง และ 2) มีองค์กรภายนอกให้การสนับสนุนอย่างสม่ำเสมอ และผลการประเมินรูปแบบมีความเป็นไปได้และมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และผลการประเมินนักเรียนเกี่ยวกับทักษะด้านคุณลักษณะของนักเรียนสำหรับสังคมในยุคดิจิทัลมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้เป็นรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากลที่คาดว่าจะนำไปใช้ได้จริง ประกอบด้วย

1. การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ การบริหารจัดการที่มุ่งปรับปรุง พัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นระบบ 7 ประการ ได้แก่

1.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการ การบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา ในการชี้นำ สนับสนุน ส่งเสริม โน้มน้าว จูงใจ ในการกำหนดภารกิจของโรงเรียน การพัฒนาการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และการสร้างสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 การกำหนดกลยุทธ์ การดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และจัดทำแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์

1.3 การจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมหรือวิธีการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียน การสอน การถ่ายทอดความรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และก่อให้เกิดการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด รวมทั้งมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่พึงประสงค์

1.4 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา การสร้างหรือการใช้สื่อการสอนต่างๆ ที่ผู้สอนนำมาใช้ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รวมทั้งการนำนวัตกรรมทางการศึกษาหรือสิ่งใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้ได้ผลดีกว่าวิธีการเดิม โดยนำหลักการทางวิทยาศาสตร์ แนวความคิด กระบวนการ วิธีการ เทคนิค ตลอดจนอุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ เข้ามาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนร่วมกันอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาศักยภาพทางการคิด สร้างความเข้าใจ มีทักษะในการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงการแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษาให้มีความก้าวหน้าอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

1.5 การพัฒนาบุคลากร การบริหารจัดการเกี่ยวกับบุคลากร ตั้งแต่การรับเข้าปฏิบัติงาน การพัฒนา การสร้างขวัญและกำลังใจ และการจัดการบุคลากร เพื่อให้บุคลากรมีการใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่และสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกับพันธกิจ กลยุทธ์ และปฏิบัติการโดยรวมขององค์กร โดยมุ่งเน้นการมี

ส่วนร่วมในกิจกรรม การดำเนินงานของโรงเรียน รวมถึงการประเมินขีดความสามารถอย่างยุติธรรมและการสร้างสภาพบรรยากาศและสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดผลการดำเนินงานที่ดี

1.6 เครือข่ายความร่วมมือ การสร้างความร่วมมือกับนักเรียน ครู บุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน มุ่งเน้นความพึงพอใจเป็นสำคัญ มีการสร้างความสัมพันธ์ รับฟังความคิดเห็นและประเมินความพึงพอใจในบริการทางการศึกษาของโรงเรียนจากผู้รับบริการอย่างต่อเนื่อง

1.7 บรรยากาศองค์การ สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานร่วมกันของครู นักเรียน ผู้บริหาร และบุคลากรในสถานศึกษาให้มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน ตั้งแต่โครงสร้างองค์การ การให้สิ่งตอบแทนที่เหมาะสม สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย การพัฒนาความสามารถของบุคคล ความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน การยอมรับ ความอบอุ่น การสร้างขวัญกำลังใจ ความพร้อมของทรัพยากร ความอาวุโสในอาชีพ การยอมรับความขัดแย้ง และความเป็นหนึ่งเดียวในองค์การ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการจูงใจและสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา และช่วยกระตุ้นส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

2. กระบวนการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ กิจกรรมที่ช่วยให้การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ของผู้บริหาร ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล 4 ขั้นตอน ได้แก่

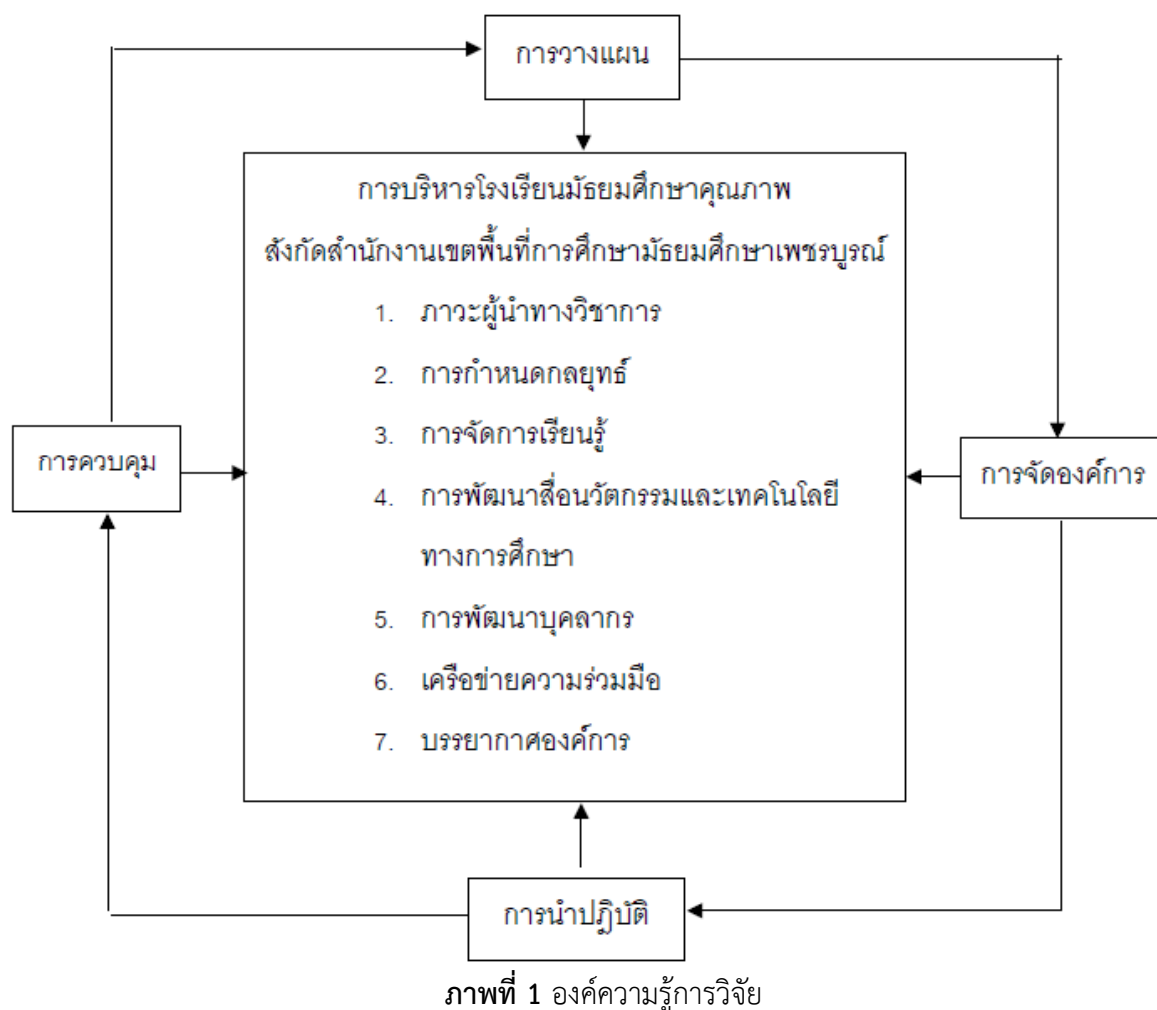
2.1 การวางแผน การกำหนดพันธกิจ เป้าหมาย แผนงาน/โครงการ แนวทางการดำเนินงาน ระยะเวลา งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ และการติดตามประเมินผลการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์

2.2 การจัดองค์การ การกำหนดโครงสร้าง การแบ่งส่วนงาน การกำหนดตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบ การนำปัจจัยทางการบริหาร ได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการมาบูรณาการร่วมกัน เพื่อให้การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.3 การนำปฏิบัติ กิจกรรมที่ผู้บริหารใช้ภาวะความเป็นผู้นำในการสั่งการ บังคับบัญชา หรือชักจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานต่างๆ ในหน้าที่ของตนด้วยดี เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 การควบคุม การติดตาม การตรวจสอบ การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง การประเมินผลการดำเนินงาน และการประสานงาน เพื่อให้การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์เป็นไปตามเป้าหมาย

สรุปดังในภาพที่ 1

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ควรสนับสนุน ส่งเสริมในการกำหนดภารกิจของโรงเรียน การพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากร การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ อย่างต่อเนื่อง

1.2 ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ควรกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร และนำข้อมูลไปใช้เพื่อการพัฒนาหลักสูตร และกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จที่สามารถวัดผลและประเมินผลได้จริง

1.3 ด้านการจัดการเรียนรู้ ควรจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ วางแผนร่วมกับครูในการจัดทำแผนการเรียนการสอนตามโครงสร้างของหลักสูตร ฐานสมรรถนะที่สำคัญให้กับผู้เรียน และจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

1.4 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ควรสนับสนุนส่งเสริมในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาใหม่ๆ ให้มีความทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ติดตาม ประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทุกปี

1.5 ด้านการพัฒนาบุคลากร ควรมีกระบวนการเสริมสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ในการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการสอนงานหรือนิเทศการทำงานในรูปแบบและวิธีการที่ทันสมัย

1.6 ด้านเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือในงานวิชาการกับเครือข่ายต่างๆ วางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์ที่เน้นการมีส่วนร่วมกับเครือข่าย ติดตาม และประเมินผลความร่วมมือให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด

1.7 ด้านบรรยากาศองค์การ ควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนตื่นตัว และมีมาตรการด้านความปลอดภัยให้แก่ผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์

2.2 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาในระดับต่างๆ

เอกสารอ้างอิง

ณรงค์ อภัยใจ. (2560). รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาส โรงเรียน

ในโครงการตามพระราชดำริ. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

ธนิก คุณเมธิกุล. (2552). การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษา

เอกชน. ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญยกุล หัตถกิจ. (2556). รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก. ดุษฎี

นิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.

ประจัน จันทอง. (2558). การประกันคุณภาพศึกษา “การก้าวข้ามขีดจำกัด...สู่สหัสวรรษแห่งคุณภาพ.

กรุงเทพมหานคร: ออฟเซ็ทพลัส.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2558). การจัดการเรียนรู้แนวในทศวรรษที่ 21. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2564). แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนในศตวรรษที่ 21. วารสารครุสภา

วิทยากรย์. 2(2). 16-30.

สัมมา รณิธย์. (2553). หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.

สาธินี ผ่องอักษร. (2561). รูปแบบการจัดการคุณภาพของการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อ

พัฒนาสู่มาตรฐานสากล. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์. (2564). ผลประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์. เพชรบูรณ์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เพชรบูรณ์.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์. (2565). แผนปฏิบัติการประจำปี 2565. เพชรบูรณ์:

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **คู่มือแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). **เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน OBECQA ปี 2557-2558**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช). (2565). **กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 “พลิกโฉมประเทศไทยสู่เศรษฐกิจ สร้างคุณค่าสังคมเดินหน้าอย่างยั่งยืน**. แหล่งที่มา <https://www.nesdc.go.th/> สืบค้นเมื่อ 1 มี.ค. 2565.
- เสกสรร ทองศรี. (2557). **การพัฒนาแบบบบบริหารคุณภาพองค์กรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา**. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- Keeves, Peter J. (1988). **Model and Model Building**. Educational Research Methodology and Measurement: An International Handbook. Oxford: Pergamon Press.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30(3). 607-610.